

Mi köze a gatyának a kendőhöz?

François Villonról

FEUILLETON - LXIII. évfolyam, 47. szám, 2019. november 22.

Ötszázharminc éves François Villon verseinek első kiadása. Villon verseit elsőként Pierre Levet adta ki 1489-ben. Ezt még a tizenötödik században kilenc kiadás követte. A tizenhatodik század első felében a kötet huszonötöszer került különböző kiadók nyomdagépei alá. A leghíresebb az a változat, amelyet Villon nagy csodálója, I. Ferenc francia király kérésére Clément Marot adott ki 1533-ban. Kilenc év alatt tíz reprint jelzi Villon népszerűségét. Marot Villon nyelvezetében kívánja helyreállítani az 1532-ben hibásan közölt szövegeket, és az olvasást segítő jegyzetekkel látja el a verseket. Marot nem csupán az 1532-ben megjelent kiadás hibáinak kijavítása miatt fogott vállalkozásába, de az is felháborította, hogy abban olyan novellák is szerepeltek, amelyeknek semmi közük nem volt Villonhoz, mégis úgy tűntek, mintha az ő művei lettek volna.

A villoni életmű könnyebb követhetősége kedvéért Clément Marot címeket adott a balladáknak. Említsük itt példaként azt a hármat, amelyet Villon tudatosan helyezett egymás után: *La Ballade des dames du temps jadis*, (*Ballada a hajdani idők dámáiról*), *La Ballade des seigneurs du temps jadis* (*Ének hajdanvaló urakról*) és *La Ballade en vieux langage françois* (*Ének eleink beszéde szerint*). A megelőző korok híres asszonyainak és férfiúinak felidézése az „ubi sunt” (hol vannak) latin nyelvű formula szerint történik, amely a *Bibliától* napjainkig fellelhető az irodalomban. A *Ballada a hajdani idők dámáiról* refrénje közmondássá vált: „Hol van már a tavalyi hó?